

Informace ze zdravotnictví Moravskoslezského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Ostrava
31. 8. 2007

12

Diabetologie - činnost oboru v Moravskoslezském kraji v roce 2006

Diabetology - Activity in Branch in the Moravskoslezský Region in 2006

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru diabetologie v Moravskoslezském kraji v roce 2006 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a podrobné údaje o léčených diabetících.

Summary

Information on health service activity in the branch of diabetology in the Moravskoslezský region in 2006 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and detailed data about diabetics under treatment.

Informace o činnosti diabetologického oboru vychází ze zpracovaných údajů výkazu A (MZ) 1-01 pro obor diabetologie (včetně ordinací praktických lékařů pro dospělé, kteří se touto činností zabývají). Výkaz byl součástí Programu statistických zjišťování v ČR na rok 2006. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS/Výkazy 2006].

Edice IZK oboru diabetologie v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Zpravodajskou povinnost splnilo 51 diabetologických ordinací a z 534 ordinací praktických lékařů pro dospělé se dle odevzdaných výkazů podílelo na aktivní léčbě diabetiků celkem 201, tj. 38 % ordinací. Ordinance praktického lékaře pro dospělé jsou v tabulce „Personální zajištění a počty ošetření dle druhu zdravotnických zařízení a dle území“ zahrnuty do počtu pracovišť ostatních ambulantních zdravotnických zařízení. Tito lékaři pro léčbu svých registrovaných pacientů trpících diabetem nevyčleňují úvazek a nevedou evidenci poskytnutých ošetření. Počet ošetření a úvazky lékařů zde nelze vázat na počet pracovišť.

Činnost odborných diabetologických ordinací zajišťovalo celkem 39,97 lékařů a 45,36 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (v přepočteném počtu), včetně smluvních pracovníků.

Na 1 lékaře (v PP) v oboru diabetologie připadalo v kraji v průměru 2 304 léčených pacientů (ČR 2 356). V průběhu roku 2006 poskytly ordinace 305 030 ošetření, což představovalo 3,3 ošetření (ČR 2,9) na jednoho léčeného diabetika.

Diabetes mellitus, jehož výskyt se v posledních letech průběžně zvyšuje, je do značné míry geneticky založené onemocnění. Vliv faktorů prostředí je však u tohoto onemocnění

velmi výrazný a na genetické předpoklady navazuje. Mezi faktory zvyšující riziko onemocnění patří nejen stres a nezdravé životní prostředí, ale především nevhodné dietní návyky a s tím související obezita. Trvale je počet žen - diabetiček přibližně o necelých 10 % vyšší, v kraji činil v roce 2006 poměr 54,2 % žen a 45,8 % mužů (ČR 53,8 % žen a 46,2 % mužů).

Na diabetologických pracovištích kraje bylo v roce 2006 evidováno 92 086 léčených diabetiků, což představovalo 12,3 % celkového počtu léčených diabetiků v České republice. Ve srovnání s rokem 2005 došlo k poklesu jejich počtu o 1,7 %. Ve věku 15–19 let bylo na diabetologických pracovištích léčeno pouze 12 osob. Děti do 14 let a dorost (15–19 let), u nichž se projevil diabetes mellitus, jsou léčeni převážně na dětských odděleních nemocnic a dispenzarizováni u svých praktických lékařů pro děti a dorost.

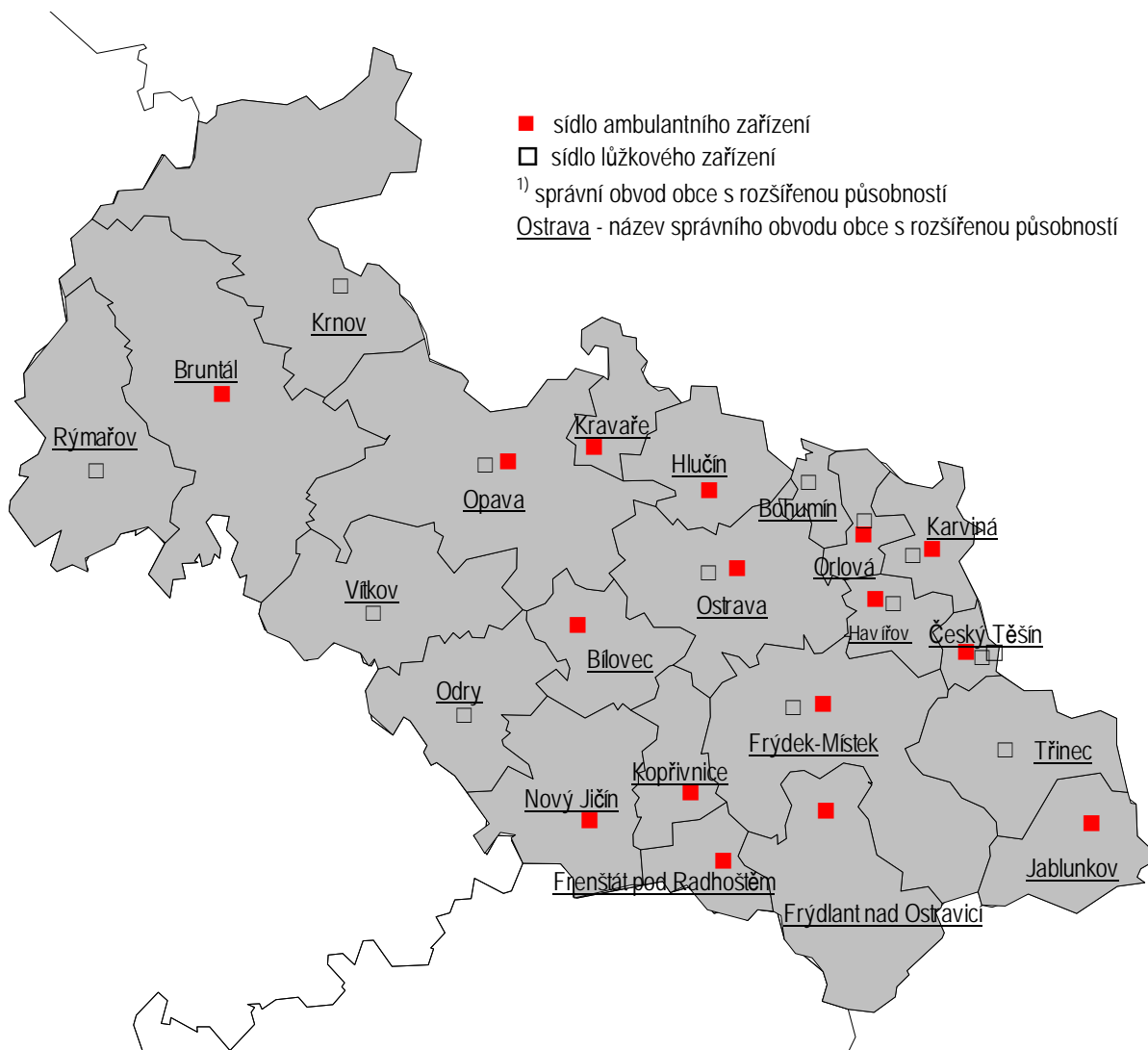
V roce 2006 činil počet léčených diabetiků 7,4 % z celkového počtu obyvatel kraje (ČR 7,3 %). Nejvyšší výskyt diabetu na 10 000 obyvatel byl zaznamenán v okrese Ostrava 925 a Karviná 826 případů, průměr za kraj činil 737 případů (ČR 728).

Počet diabetiků léčených pouze dietou zaujímal 28,4 % z úhrnu léčených osob, v relaci na 10 000 obyvatel činil 209 případů. Počet léčených PAD (perorálními antidiabetiky) byl nejvyšší, činil 47,1 % z úhrnu a na 10 000 obyvatel připadalo 347 takto léčených pacientů. Počet diabetiků léčených výhradně inzulínem představoval 16,6 % z úhrnu léčených, což činilo 122 případů na 10 000 obyvatel. Pouze 7,9 % pacientů bylo léčeno kombinovanou léčbou inzulínem a PAD. Struktura pacientů podle druhu léčby v ČR byla následující: 32,1 % osob bylo léčeno jen dietou, 44,4 % PAD, 16,1 % osob jen inzulínem a 7,4 % kombinovanou léčbou (inzulínem a PAD).

Diabetes mellitus je chronické a dosud nevyléčitelné onemocnění projevující se především zvýšením hladiny cukru v krvi, tzv. hyperglykemií. Je provázeno mnoha komplikacemi, mezi nimiž k nejzávažnějším patří postižení zraku nebo úplná slepota, selhání funkce ledvin či poškození nervů a krevního zásobení dolních končetin (tzv. diabetická noha), které může končit jejich amputací. Diabetickými komplikacemi bylo postiženo 26 008 osob, tj. 28,2 % z počtu léčených diabetiků (ČR 26,4 %). Počet léčených osob s chronickou diabetickou komplikací byl v roce 2006 nejvyšší u diabetické retinopatie (poškození oční sítnice), celkem 11 556 osob, což činilo 12,5 % (ČR 11,6 %) z úhrnu léčených, z toho 2,8 % bylo postiženo slepotou (ČR 2,8 %), absolutně 320 osob v kraji. Počet postižených diabetickou nefropatií (poškození ledvin) tvořil 9,0 % z úhrnu léčených (ČR 9,3 %), absolutně 8 246 osob, z toho 29,1 % s renální insuficiencí. Podíl léčených osob s diabetickou nohou, celkem 6 206 pacientů, činil 6,7 % z úhrnu (ČR 5,5 %). K amputaci bylo nutno přistoupit u 11,9 % (ČR 19,0 %) pacientů s touto komplikací, absolutně u 737 osob.

ÚZIS ČR, Moravskoslezský krajský odbor
17. listopadu 1790, 708 52 Ostrava-Poruba
tel.: 596 913 523
e-mail: kozlikova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Sít' specializovaných diabetologických ordinací dle ORP

Mapa znázorňuje umístění zdravotnických zařízení, vč. detašovaných pracovišť, bez ohledu na jejich počet.

Personální zajištění a počty ošetření dle druhu zdravotnických zařízení

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet ošetření - vyšetření	
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	na 1 lékaře
dle druhu zdravotnických zařízení					
Ambulantní část lůžkových ZZ	17	14,64	18,43	108 221	7 392
Samostatná ordinace lékaře specialisty	31	22,30	23,83	179 421	8 046
Ostatní ambulantní zdravotnická zařízení	204	3,03	3,10	17 388	5 739
Celkem	252	39,97	45,36	305 030	7 631
dle území (okres, kraj)					
Bruntál	26	2,80	3,05	24 988	8 924
Frýdek-Místek	47	6,10	5,65	34 664	5 683
Karviná	48	10,38	10,75	74 703	7 197
Nový Jičín	32	4,00	4,40	29 613	7 403
Opava	28	4,30	5,18	31 576	7 343
Ostrava	71	12,39	16,33	109 486	8 837
Moravskoslezský kraj	252	39,97	45,36	305 030	7 631
Česká republika	2 797	317,65	369,25	2 163 419	6 811

¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

Léčené osoby podle jednotlivých typů diabetu

	Počet léčených osob podle jednotlivých typů diabetu				
	absolutně	na 10 000 obyvatel	v %		
			I. typ DM (E10)	II. typ DM (E11)	sekundární diabetes (E13)
Bruntál	7 683	779,29	5,22	93,77	1,02
Frýdek-Místek	13 143	576,84	5,37	93,03	1,60
Karviná	22 636	826,22	8,80	89,40	1,80
Nový Jičín	8 843	554,49	13,78	80,31	5,90
Opava	11 204	621,39	6,44	92,83	0,72
Ostrava	28 577	924,53	8,07	90,58	1,35
Moravskoslezský kraj	92 086	737,11	7,98	90,19	1,83
Česká republika	748 528	727,63	6,82	91,67	1,51

Počet léčených diabetiků k 31.12.2006

Území, okres	Počet léčených pacientů				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	z toho v %		u PL pro dospělé v %	celkem	z toho v %	
		muži	ženy			muži	ženy
Bruntál	7 683	44,74	55,26	5,47	388	47,94	52,06
Frydek-Místek	13 143	47,84	52,16	16,72	1 168	48,12	51,88
Karviná	22 636	44,22	55,78	8,23	1 762	42,40	57,60
Nový Jičín	8 843	45,53	54,47	10,81	528	47,35	52,65
Opava	11 204	43,76	56,24	9,30	880	41,59	58,41
Ostrava	28 577	47,15	52,85	6,01	2 402	46,13	53,87
Moravskoslezský kraj	92 086	45,76	54,24	8,90	7 128	45,16	54,84
Česká republika	748 528	46,22	53,78	16,22	56 311	47,14	52,86

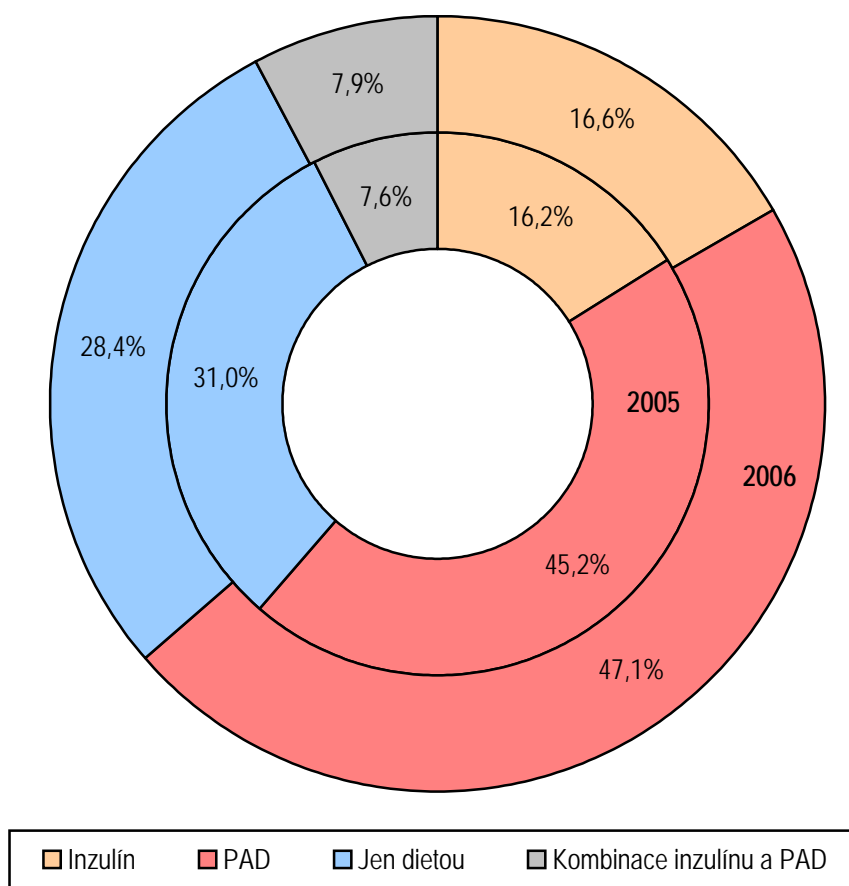
Počet léčených osob s chronickou diabetickou komplikací

Území, okres	Diabetická						
	nefropatie		retinopatie			noha	
	celkem	z celku s renální insuficiencí	celkem	z celku		celkem	z celku s amputací
				proliferativní	slepota		
Bruntál	808	431	473	169	20	1 117	70
Frydek-Místek	1 156	279	1 572	515	83	471	154
Karviná	2 092	486	3 136	507	74	2 444	200
Nový Jičín	726	202	2 210	117	26	661	66
Opava	472	186	1 265	281	27	235	104
Ostrava	2 992	813	2 900	684	90	1 278	143
Moravskoslezský kraj	8 246	2 397	11 556	2 273	320	6 206	737
Česká republika	69 842	21 906	86 527	20 339	2 429	41 328	7 834

Léčení diabetici podle druhu léčby

Území, okres	Jen dietou		PAD		Jen inzulínem		Kombinací inzulínu a PAD	
	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel
Bruntál	2 261	229,33	3 392	344,05	1 360	137,95	670	67,96
Frydek-Místek	3 974	174,42	6 516	285,98	2 066	90,68	587	25,76
Karviná	5 387	196,63	10 716	391,14	4 378	159,80	2 155	78,66
Nový Jičín	3 572	223,98	3 244	203,41	1 001	62,77	1 026	64,33
Opava	4 517	250,52	5 299	293,89	1 252	69,44	136	7,54
Ostrava	6 450	208,67	14 239	460,66	5 190	167,91	2 698	87,29
Moravskoslezský kraj	26 161	209,41	43 406	347,45	15 247	122,05	7 272	58,21
Česká republika	240 544	233,83	332 387	323,11	120 491	117,13	55 106	53,57

Léčení diabetici v roce 2005 a 2006

Vývoj počtu léčených diabetiků na 100 000 obyvatel v letech 1996 - 2006

